

За більшовицькі надри

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова

№ 21 (260)

П'ятниця, 9 вересня 1949 р.

Ціна 20 к.

Організовано проведемо звіти і вибори комсомольських органів!

Новий навчальний рік комсомольська організація університету розпочинає з відповідальної кампанії — проведення звітів і виборів комсомольських органів. Ця кампанія буде проходити з 9 вересня по 2 жовтня. Вона вимагає старанної підготовки, від якої набагато залежатиме успіх нашої роботи.

Звітні доповіді секретарів комсомольських організацій повинні дати партійний аналіз проведеної роботи. Звітні-виборні збори необхідно провести на високому ідейному і організаційному рівні. Вони повинні на основі більшовицької критики і самокритики викрити всі недоліки в роботі комсомольської організації, накреслити шляхи до швидшого виправлення їх, до нового піднесення учбової і політико-виховної роботи.

Обов'язок кожного комсомольця і в першу чергу комсомольського активіста — взяти найактивнішу участь в роботі звітних-виборних зборів. Кожен член комсомольської організації повинен заздалегідь добре продумати те, що він має сказати на зборах і зі всією серйозністю поставитися до виборів комсомольських груп, членів факультетських бюро і комітетів комсомольської організації. Не можна допустити повторення помилок, які були під час проведення звітних-виборних кампаній минулого року і які призвели до того, що організаційний

період (перевибори, довибори і т. п.) продовжувався майже на протязі усього року. Так, наприклад, були переобрані комсомол IV курсу українського відділу філологічного факультету т. Міщенко, член факультетського бюро хімічного факультету тов. Колкер-Рудой та інші як такі, що не справились з дорученою їм роботою. Проводились довибори і комітету ЛКСМУ.

До виборів необхідно підійти серйозно і обдуманно, висуваючи до складу комсомольських органів кращих комсомольців — передовиків навчання і активістів громадсько-політичної роботи.

Тільки в такому разі ми зможемо виконати завдання, поставлені перед комсомольською організацією XI з'їздом ВЛКСМ і XVI з'їздом КП(б)У.

Необхідно з перших же днів занять залучити студентів перших курсів до активної громадської діяльності, виявити найбільш ініціативних і енергійних товаришів і висунути їх до складу комсомольського активу.

Проведення звітних-виборних кампаній повинно поєднуватися з розгортанням поточної повсякденної роботи. Звіти і вибори комсомольських органів повинні сприяти підвищенню активності комсомольських мас і посиленню ролі комсомольської організації в справі комуністичного виховання молоді.

На честь великого всенародного свята

Трудящі Радянської України готуються гідно зустріти знаменну історичну дату — десятиріччя з дня воз'єднання українського народу в єдиній Українській Радянській соціалістичній державі. Робітники, колгоспники, інженерно-технічні і наукові працівники, інтелігенція і дітячі радянської культури та мистецтва — всі охоплені великим трудовим піднесенням. Новими трудовими подвигами у достроковому виконанні післявоєнної сталінської п'ятирічки, новими досягненнями в галузі науки і культури ознаменують вони це всенародне свято, яке відзначатиметься 30 жовтня.

На честь знаменної дати в Одесі 17 вересня на стадіоні «Харчовик» буде проведено день пісні і танцю. Колектив нашого університету візьме діяльну участь у проведенні цього свята.

Для участі у загальноміському величезному зведеному хорі всі факультети виставлять своїх співців. Так, наприклад, філологічний факультет виділить 400 чол., юридичний — 300, історичний — 250, біологічний — 200 і т. д. Крім цього колектив університету виділить 35 танцюристів.

Для підготовки до свята пісні і танцю факультети виділили відповідальних осіб, які вже одержали тексти пісень для розучування. Зведений хор виконуватиме 5 пісень: «Гімн Радянського Союзу», «Пісню про Сталіна», «Гімн демократичної молоді», «Ой, хмелю мій, хмелю» і «Голубочок». На факультетах визначені дні огляду готовності до свята. Загальноміські репетиції зведеного хору будуть проведені 12, 14 і 16 вересня на стадіоні «Харчовик».

ШИРОКІ ШЛЯХИ РАДЯНСЬКОЇ МОЛОДІ

Широкі шляхи відкрилися перед молоддю, яка в ці вересневі дні вперше переступила поріг нашого університету. Вчорашні школярі стали студентами вищого навчального закладу, одного з крупніших на Україні. Мине п'ять років навчання, і вони стануть висококваліфікованими спеціалістами в різноманітних галузях науки, набудуть глибокі знання і навички дослідницької роботи.

Велике, незміриме щастя працювати на користь Батьківщини і народові, іти разом з усім радянським народом в комуністичне майбутнє. Наш університет після Великої Жовтневої соціалістичної революції перетворився в могутній центр виховання кадрів радянської інтелігенції. За роки радянської влади з його стін вийшли тисячі спеціалістів. Їх зараз можна зустріти в усіх кутках нашої неосяжної Батьківщини. Вони плідно працюють в школах, інститутах, науково-дослідних установах, в заводських лабораторіях.

В самому університеті працює зараз біля 90 колишніх його вихованців. Є серед них і професори, і доценти, і викла-

Доцент П. Л. ІВАНЧЕНКО,
ректор університету

дачі. Вони читають лекції, ведуть наукову роботу.

В нашому університеті є дев'ять факультетів: історичний, філологічний, юридичний, економічний, біологічний, фізико-математичний, хімічний, геолого-грунтознавчий та географічний. Під керівництвом досвідчених вчених студенти університету оволодівають висотами радянської науки. Але, в якій би галузі знань вони не спеціалізувалися, передусім вони повинні оволодіти теорією марксизму - лєнінізму — тією наукою, без знання якої не може плідно працювати жоден спеціаліст. Студенти університету повинні досконало володіти зброєю марксизму-лєнінізму, уміти застосовувати в галузі спеціальних знань метод діалектичного матеріалізму. Тому оволодіння марксистсько-лєнінською теорією — одне із головніших завдань студентства.

Першокурсники тільки недавно увійшли в студентський колектив. Пройдуть роки, і вони стануть істориками, юристами, філологами, географами,

хіміками. Але для цього треба багато працювати над книжкою, наполегливо вивчати основні науки. Кожен студент, починаючи з першого року навчання, повинен прагнути до поглиблення своїх знань, брати активну участь в роботі студентських наукових гуртків, в громадській роботі. Лише тоді можна досягнути успіхів.

Ми сподіваємося, що юнаки і дівчата, які в цьому році прийшли до нашого університету, глибоко усвідомлять свої завдання, по-справжньому візьмуться за учебу і з честю виправдають високе звання радянського студента. Вчитись так, як вимагає Батьківщина, як вимагають наша більшовицька партія і великий Сталін, бути передовиком в навчанні і в громадській роботі — ось що повинно стати гаслом кожного першокурсника.

Сталінська Конституція забезпечила радянській молоді велике право — право на освіту. Радянський уряд створив студентам прекрасні умови для учоби. Наш обов'язок — високими показниками в учобі і дисципліні відповісти на піклування партії і уряду.

Невідкладні завдання університетської парторганізації

І. М. ФРОЛОВ,

секретар партбюро університету

На протязі минулого навчального року парторганізація нашого університету, виконуючи рішення XVI з'їзду КП(б)У, домоглася значних успіхів в справі дальшого покращання організаційно-партійної, ідейно-виховної, учбової і культурно-масової роботи. В університеті регулярно працював вечірній університет марксизму-лєнінізму для професорсько-викладацького складу, організовано проходило вивчення творів класиків марксизму серед студентів, було проведено декілька теоретичних конференцій, активність розгорнута діяльність агітаторів, працювали наукові студентські гуртки, а також гуртки художньої самодіяльності. Перед в учобі і громадсько-політичній роботі вели комуністи і комсомольці. Зимова і літня екзаменаційні сесії пройшли на високому теоретичному рівні і дали значно кращі результати, ніж сесії 1947—48 навчального року. Партійна організація наполегливо боролася за поліпшення якості викладання, за покращання учбового процесу, за зміцнення трудової дисципліни.

Однак, не дивлячись на досягнуті успіхи, в роботі університетської парторганізації був ряд істотних недоліків. Одним із них було недостатнє керівництво з боку партійного бюро університету роботою партгруп, слабкий контроль за виконанням рішень партійних зборів. Члени партбюро рідко бували на зборах груп, мало допомагали парторгам в практичній роботі. Партбюро університету не проводило в достатній мірі індивідуальної роботи з молодими комуністами, а також з комсомольцями і неспілковою молоддю. Слабким було керівництво роботою комсомольської організації.

Значним недоліком в роботі університетської парторганізації слід вважати недостатню постановку критики і самокритики. Партбюро університету

не спромоглося по-справжньому розгорнути більшовицьку критику і самокритику. Так, наприклад, при обговоренні роботи кафедри психології, яка допустила помилку космополітичного характеру, партбюро в своєму рішенні не зробило глибокого аналізу роботи кафедри, не дало їй належної політичної оцінки.

В галузі агітаційно-пропагандистської роботи теж були допущені недоліки. Не було організовано планової лекційної пропаганди серед студентства, існували формалізм і сезонність в проведенні політичної агітації, не узагальнювався позитивний досвід в пропагандистській і агітаційній роботі. Партбюро мало контролювало роботу політшкіл і гуртків по вивченню історії ВКП(б), в результаті чого політшколи не пройшли наміченої програми. Керівництво політшколами було доручено студентам, які своїми завданнями не справились.

Чимало недоліків було в учбовій і науковій роботі. Партбюро не цікавилася в достатній мірі постановкою учбово-наукової роботи, не приділяло належної уваги роботі кафедр. В наслідок цього в науковій тематичі мали місце неактуальні теми. Була допущена навіть публікація шкідливої праці проф. Розенталя. Партбюро мало займалося питаннями роботи аспірантури, слабо реагувало на недостатній зв'язок наукових працівників університету з промисловістю і сільським господарством.

Всі перелічені недоліки не повинні надалі мати місця в нашій роботі. Їх потрібно негайно ліквідувати. Це — бойове завдання всіх комуністів університету. Щоб в новому навчальному році домогтися нових успіхів, необхідно повести бо-

ротьбу за дальше покращання учбової і громадсько-політичної роботи в університеті, всю роботу проводити на основі розгорнутої більшовицької критики і самокритики.

Щоб підняти рівень агітаційно-пропагандистської роботи, треба покінчити з безконтрольністю в справі вивчення марксистсько-лєнінської теорії, ліквідувати недоліки в лекційній пропаганді, підвищити якість агітаційної роботи, ширше використовувати засоби наочної агітації.

Завдання комуністів — вести рішучу і нещадну боротьбу з усіма проявами буржуазно-націоналізму, космополітизму, плазування перед культурою буржуазного Заходу.

З метою покращання учбової і наукової роботи, необхідно негайно усунути недоліки в галузі керівництва аспірантурою, а також роботою кафедр, зокрема кафедр суспільних наук, звернути особливу увагу на зв'язок наукової роботи з виробництвом, підпорядкувавши наукову тематику інтересам соціалістичного будівництва.

Одним із важливих завдань парторганізації університету є надання дієвої допомоги комсомольській організації, покращання керівництва нею. В новому учбовому році необхідно також поліпшити культурно-масову, спортивну роботу, активізувати діяльність студентського клубу і університетської преси. До участі в художній самодіяльності треба залучити значно більшу кількість студентів, ніж торік.

Партійна організація нашого університету — міцний і дружний колектив. Немає сумніву, що комуністи в силі справитися з тими відповідальними завданнями, які перед ними стоять, в силі викоринити існуючі недоліки. Треба тільки з більшовицькою наполегливістю працювати за цю справу.

ПЕРШІ ДНІ ЗАНЯТЬ

У ГЕОГРАФІВ

Весело і шумно в коридорі географічного факультету. Задво до дзвоника зібрались студенти старших курсів. Радісна зустріч старих друзів, мілке потискування рук, привітання і теплі побажання успіхів у новому навчальному році. Наперербі розповідають друзі один одному про літню виробничу практику, відпочинок, про свої плани на майбутнє.

Серед студентів II і III курсів помітне хвилювання: треба вибрати фуркацію. Вони оточили старшокурсників і закидають їх питаннями про спеціальності. Студент V курсу Зубавленко розказує про гідрологічну фуркацію. Уважно слухає Гертруда Бакай про те, що наша Батьківщина володіє величезними водними ресурсами. Роль води в народному господарстві і в житті людини надзвичайно велика. Радянські люди будують нові водні магістралі. Величні завдання стоять перед гідрологами. В недалекому майбутньому — будівництво каналу Волга—Дон, проблема повороту сибірських рік в Аральське море. Все це — почесна праця на користь народowi. І Гертруда твердо вирішує стати гідрологом.

Марина Черкесова хитається у виборі між метеорологічною і економгеографічною фуркаціями. Але ось їй розповідають про почесне завдання радянського метеоролога — навчитись керувати погодою. Це особливо потрібно в країні, де природа перебудовується за сталінським планом. На острові Діксон, в бухті Тіксі, у Якутську, в пісках Середньої Азії, на льодовиках Паміру — у всіх кутках Радянського Союзу радянські метеорологи вивчають капризи погоди, щоб їх перемогти.

Яке привабливе і почесне завдання! Сумнівів зникають: Марина буде метеорологом.

Привітно зустрічають старшокурсники своїх нових товаришів — першокурсників. Не

боязко, а впевнено входять першокурсники в аудиторію — вони почувують себе в рідній сім'ї.

Перша лекція по спеціальності — географія рослин. Жваво і захоплююче говорить про значення ботаніки і географії рослин доцент Шапошнікова.

Де б не працював географ, де б він не був — скрізь неминуче зіткнеться він з рослинністю. І майбутні географи уважно слухають новий для них предмет. У них попереду п'ять років навчання в університеті. Багато цікавих наук вивчатимуть вони, поки стануть досвідченими спеціалістами. З цією метою прийшли вони до університету і з першого дня взялися за роботу.

У МАТЕМАТИКІВ

До математиків-першокурсників на першу годину занять прийшов декан фізико-математичного факультету доцент Сюра. Він поздоровив нових студентів з початком учбового року в університеті, розповів про обов'язки студента, про традиції нашого вузу. Для ведення організаційної роботи на курсі було призначено двох старост груп.

Друга година занять — математичний аналіз. Доцент Мірак'ян відзначає спочатку відмінність вищої математики від математики середньої, вчить, як треба буде працювати, щоб вивчити складні фізико-математичні дисципліни, знайомить із своїм предметом. Лекція захоплює студентів. Вони уважно слухають, вникають у зміст того, про що розповідає викладач, і складна математична дисципліна здається їм не такою вже важкою. Важко тільки спочатку уявити весь обсяг того, що доведеться вивчати з цього предмету, а також з інших предметів, але вони люблять обрану ними спеціальність, захоплюються наукою і сповнені бажання вчитись так, щоб виправдати високе звання студента університету.

У ФІЛОЛОГІВ

Студенти філологічного факультету прийшли в університет святково одягненими. У всіх піднесений настрій.

На другому курсі українського відділу перша лекція з української діалектології. Це нова дисципліна, яка викликає багато цікавості. Другокурсники чули від своїх старших товаришів про діалектологічні експедиції, які щороку організовуються кафедрою українського мовознавства. Взяти участь в цих експедиціях — мрія кожного другокурсника. Але для цього спочатку треба оволодіти основами діалектології, навчитись методиці збирання діалектних матеріалів. Тому з таким нетерпінням чекають студенти приходу викладача.

Раптом в аудиторії настає тиша. Доцент Москаленко вітає студентів з початком нового навчального року і розпочинає лекцію. Він розказує про предмет діалектології, про великі завдання, які стоять перед нею, дає характеристику поняття «діалект», «говір», «наріччя», говорить, які діалекти є в українській мові, окреслює їх територіальні кордони...

Другокурсники слухають з величезною увагою. Вони старанно конспектують, щоб не пропустити жодної думки лектора.

Ось скраю сидить кандидат партії студент Збандуг. Він зосереджено нахилився над своїм конспектом. Швидко бігає олівець, на папері виростають рівні рядки.

Уважно слухають лекцію і дбайливо конспектують комсомольці Грінчак і Чеховський. Ретельно роблять записи в своїх зошитах комсомолки Платкіна, Коробко та інші.

Під час перерви студенти захоплено діляться своїми враженнями. Лекція викликала у них чималий інтерес і гаряче бажання наполегливо вивчати цікаву науку — діалектологію.

В. ВІКТОРОВ.

ПИСЬМЕННИК-ГУМАНІСТ

(До 180-річчя з дня народження І. П. Котляревського)

Сьогодні минає 180 років з дня народження І. П. Котляревського — першого письменника нової української літератури, автора невмирущої «Енеїди» та «Наталки Полтавки».

Більше 150 років живе славнозвісна «Енеїда», рівно 130 років лунає зі сцени театру чарівний, хвилюючий голос простої селянської дівчини-біднячки Наталки. В 1936 році їй щиро аплодувала столиця Радянської держави — Москва.

З глибокою пошаною згадує ім'я І. П. Котляревського український радянський народ. Геніальний співець трудящих Т. Г. Шевченко у рік смерті Котляревського проколував йому невмирущу славу і називав його кобзарем, соловейком, батьком.

Будеш, батьку, панувати
Поки живуть люди;
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!

Син дрібного урядовця, Котляревський з дитинства був міцно зв'язаний з трудящими. Він слухав чарівні мелодії українських пісень, заслуховувався казками, сам співав і розповідав їх. Він збагнув перевагу «мужичої колічої правди» перед правдою панською, «на всі боки гнучою». Котляревський побачив у простій селянській душі, прикритій простою сірчиною, прекрасні якості працюючої людини: чесність, працьовитість, велику моральну чистоту. Симпатії письменника на боці трудівника, на боці простої людини — Наталки, Петра, Миколи.

Котляревський не спромігся показати ні гострої класової боротьби, ні соціальних прагнень трудящих мас, проте він засуджував численних «п'явок людських», пеклом карав панів за те, що вони

...людям льотги не давали
І ставили їх за скотів.

Він нещадно викривав вади сучасного йому суспільства: підлабуництво, хабарництво, лицемірство, людську підлість.

К. ДАНИЛКО.

СТУДЕНТИ НА КАНІКУЛАХ

ВІД СОЧІ ДО БАТУМІ*)

(РОЗПОВІДЬ УЧАСНИКА ТУРИСТСЬКОЇ ЕКСКУРСІЇ)

Пізно увечері ми добрались до Краснодарської туристської бази, а вранці з групою туристів вийшли в похід на льодовик Псеашхо. Група повністю складалась із студентів, на кожному кроці почувалась сила молодості. Недарма групу назвали комсомольсько-молодіжною.

Довгим ланцюгом, один за одним, йде туристський загін через багаті сади колгоспу «Едазі» і поблизу рудника кровельного шиферного сландю. За рудником стежка круто повертає вправо, і ми поринаєм у прохолоду дубово-грабового лісу.

Навкруги надзвичайна тиша. Ми йдемо бадьоро, з цікавістю роздивляючись по сторонах. З великою увагою слідкуємо за зміною одних деревних форм іншими. На висоті 1200 метрів дубовий ліс починає здавати свої позиції каштану, який в свою чергу на висоті 1300 метрів витісняється буком. Під буком буйні зарослі папоротника. На висоті 1400 метрів бук відступає перед смерековими велетнями, які мають біля ко-

рени 3—4 охвати. Ще 350 метрів підйому, найбільш важкого, і ми досягаємо вершини. Чудовий вид винагороджує труди туриста. Яке роздолья для аматора природи! В усі сторони відкривається велична картина гір. Справа — списоподібна Агестіа і шаблевидна Аїбга, зліва — похмурий двогловий Чугуш і Ачишко, прямо — трапецевидна Ассара в білих хмарах, немов наречена у весільному вбранні. А під ногами розкішна м'яка зелень луку, вишита, немов килим, фарбами казкових кольорів. Дівчата у захопленні збирають величезні букети. Вони поспішно зривають квіти і тут же кидають одні, щоб зірвати інші, ще кращі.

Висота 2010 метрів. Перевал. Ми на водорозділі. Бачимо, як одні струмки збігають в басейн Мзімти, інші — в басейн Кубані. На шляху несподівано стає неширока, але стрімка річка Холодна. Вода річки прозора і світлозелена. Швидко переправляємось при допомозі канату. Через п'ять хвилин ми знаходимось в таборі Холодному.

Привабливе життя туриста. Вранці фіззарядка, обтирання льодовою во-

дою, сніданок; вдень — підйом на гору, купання в хмарах, снігах, іноді перепади вброд; а ввечері туристи збираються біля величезного вогнища. Притулившись плечем до плеча, сидять вони біля вогню, сушать одяг, розповідають про свої рідні місця і співають:

І пусть нам, тропу застилая,
Навстречу ползут облака,
В походах, товариш, ми знаєм,
Туристська дружба крепка.

Після повернення в Красну Полян'ю я і Слава вирішили піднятися на Ачишко. Весь підйом проходив у густому тумані, спостережень не можна було вести. Єдине, що ми змогли зробити — відвідали працівників високогірної метеостанції, передали їм привіт від студентів-метеорологів нашого факультету.

Хотіли здійснити ще похід на озеро Ріца, але в такому разі ми повинні були б відмовитись від продовження маршруту до Батумі. Проте ознайомлення з радянськими субтропіками для нас являло більший інтерес, ніж просто можливість побачити «блакитнооку красуню Ріцу». І ми 22 липня виїхали до Адлера, на узбережжя. Важко описати в кількох словах прекрасні враження від поїздки по Краснодарському шосе. Глибока ущелина, навислі скелі, вузький карниз дороги, незлічені повороти, тунель, глухий гурикіт Мзімти — все це приносить захоп-

лення, яке ні на хвилину не відпускає. Ми бачили, як вільну і непокірливу Мзімту людина одягає в бетон і примушує рухати турбіни 1-ої Сочинської гідроелектростанції. Адлер розміщений в гирлі Мзімти, на прибережній рівнині. Це — житниця сочинських курортів.

Слава залишається оглядати Адлер, а потім Гагри, а ми з Пасею в той же день відправляємось до Сухумі.

В морі розкішної тропічної зелені потопає Сухумі. Всюди пальми, магнолії, евкаліпти, юкки і вічно цвітучі троянди. На кожному кроці видно роботи по озелененню вулиць. В недалекому майбутньому Сухумі стане містом-парком.

У краєзнавчому музеї знайомимось з історією виникнення столиці Абхазії, з природними багатствами і економікою республіки. Великий інтерес являють ботанічний сад і мавпячий питомник.

Ранком 26 липня виїжджаємо поїздом до Батумі. Переглянемо всю Колхиду. У багатьох при згадці про Колхиду виникають картини «проклятої болотяної країни». Але це давно відійшло в минуле. Радянська людина змінила обличчя Колхиди, і тепер її сміливо можна назвати золотою країною. По обидва боки залізничного полотна тягнуться поля кукурудзи, плантації чаю і тунга, фруктові сади і посадки евкаліпта.

Батумі — це завершуюча ланка красоти наших субтропиків. Ось що говорив у свій час професор Краснов — засновник Батумського ботанічного саду — про цей куточок: «Південна Колхіда — це якась обітована земля, дорожня перлина. Розкішна природа Південної Колхиди переносить мандрівника то в тропічну Каліфорнію, то на схили казкових Гімалаях, то в далеку країну Східного Сонця». І це дійсно так. За один день ми здійснили майже «кругосвітню подорож», побачили природу різних куточків земної кулі.

На завершення всего, в Чакві ми побачили гігантський розмах нашого субтропічного господарства. 29-го липня ми були вже на борту теплохода «В. Молотов». Ми надзвичайно задоволені своєю мандрівкою. Кожен із нас має за плечима не менше 150 кілометрів пішого шляху, гірські переходи, підйоми на гори. За це ми нагороджені значками «Турист СРСР».

Сподіваємось, що в майбутньому багато студентів нашого факультету (та й інших факультетів) наслідують наш приклад і будуть більшими групами, ніж наша, мандрувати по рідній країні.

М. ЗУБАВЛЕНКО,
студент V курсу географічного факультету.

В. о. відповідального редактора
В. ЄФІМЕНКО.

*) Закінчення. Початок див. у номері за 1 вересня ц. р.